

ע"פ 17114/05/14 - מדינת ישראל נגד אבי בן יצחק שלמה

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 17114-05-14 מדינת ישראל נ' שלמה
בפני כב' השופטת אסתר הלמן, אב"ד
כב' השופטת יפעת שטרית
כב' השופט סאב דבור
המערערת מדינת ישראל
נגד המשיב אבי בן יצחק שלמה

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בנצרת, [כב' השופט נ. אדריס] מיום 01/05/14 בתיק 4278-10-10

פסק דין

- 1.** המשיב הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של תקיפת קטין ופגיעה בנסיבות מחמירות, לאחר שנקבע כי במהלך הלילה, בין ה-6 ל-7 באוקטובר 2009, בקיבוץ ה....., בעקבות התפרעות נערים סמוך לביתו, במהלכה גם נופץ בקבוק בירה על קיר הבית, יצא המשיב ותקף את הקטינים שהתפרעו. המשיב תקף את הקטינים באגרופיו וכתוצאה מכך נשברו משקפיו של אחד הקטינים. המשיב גם חבט בראשו של אחד הקטינים באמצעות בקבוק.
- 2.** בסופו של יום, נעתר בית המשפט קמא לבקשת המשיב, הורה על ביטול ההרשעה והסתפק בהעמדתו של המשיב בצו מבחן למשך 18 חודשים. המשיב חויב גם לבצע של"צ בהיקף של 180 שעות ולשלם פיצוי למתלוננים (בסך כולל של 5,000 ₪).
- 3.** על פסק הדין הוגשו שני ערעורים. ערעור המשיב כנגד הכרעת הדין וערעור המדינה על ההחלטה להימנע מהרשעה, במסגרתו מבקשת היא להרשיע את המשיב ולהטיל עליו עונשים, כמתחייב מן המעשים שביצע.
- 4.** במהלך הדיון בערעורים, חזר בו המשיב מן הערעור על הכרעת הדין. הדיון התמקד לפיכך, בערעור המדינה בשאלת אי הרשעתו של המשיב. על פי בקשת הסנגור, אפשרנו למשיב להציג בפנינו מסמכים התומכים בטענתו, באשר לפגיעה העלולה להיגרם לו כתוצאה מן ההרשעה; מסמכים שרובם ככולם הוצגו בפני שירות המבחן, ועליהם נסמכה המלצתו שלא להרשיע את המשיב.
- 5.** לאחר שבחנו את טענות הצדדים, שוכנענו כי דין הערעור להידחות.

- 6.** ראשית, הכלל הוא הוא כי אין בית משפט של ערעור נוטה להתערב בהחלטתה של הערכאה הדיונית, בסוגיית אי ההרשעה, בפרט כאשר בפני הערכאה דלמטה הובאו ראיות והיא התרשמה מן המשיב והנסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירות.
- 7.** שנית, אף לגופו של עניין, איננו סבורים כי נפלה שגגה בהחלטת בית המשפט קמא שבגינה היא איננה יכולה לעמוד על כנה. במסגרת החלטתו בחן בית המשפט קמא את האפשרות להימנע מהרשעת המשיב, על פי אמות המידה שנקבעו בפסיקה ("**הלכת כתב**" - ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**) וישם אותן, כראוי על הנסיבות הספציפיות של המקרה שלפנינו.
- 8.** המשיב, אדם כבן 44, נשוי ואב לילדים, שירת שירות צבאי קרבי מלא, בעל תואר ראשון בהוראת החינוך הגופני, שימש כמורה במשך שנים, עד שנת 2007, (מאז הוא עצמאי), הסתבך לראשונה בחייו באירוע מכוער, במהלכו תקף קטינים, כבני 17. המשיב ומשפחתו מתגוררים בקיבוץ לא רחוק ממועדון בו מבליים צעירים. ביום האירוע, בשעת לילה מאוחרת, בילו צעירים ליד ביתו של המשיב והוא יצא לקראתם בכעס בשל המטרד שגרמו לו ולבני ביתו.
- 9.** בית המשפט קמא דחה בהכרעת הדין את גרסת המשיב, בכל הנוגע למה שהתרחש במהלך המפגש בין המשיב לצעירים, אולם קיבל את גרסת ההגנה, שלפיה, קדמה לאירוע זה השתוללות של בני נוער ששתו אלכוהול, הקימו רעש וניפצו בקבוקי זכוכית, שלפחות אחד מהם פגע בקיר ביתו.
- בית המשפט קמא קבע, בנוסף, כי מדובר היה בתופעה שחזרה על עצמה ולא טופלה באופן מערכתי, על ידי רשויות הקיבוץ.
- 10.** על רקע זה, ומתוך המורכבות המתוארת בתסקיר שירות המבחן, בהתייחס למצבו המשפחתי של המשיב, עברו והטראומות שחווה, כשל המשיב, וחרף היותו איש חינוך, שהיה אהוד ומקובל על תלמידיו במשך שנים, הגיב באלימות קשה כנגד הקטינים.
- 11.** בית המשפט קמא היה ער לפגיעה המשמעותית והחמורה בערכים החברתיים המוגנים ולהיבטים המחמירים בהתנהגות המשיב, בכללם, תקיפתם של 4 קטינים, שימוש בנשק קר (בקבוק) וגרימת חבלה של ממש. יחד עם זאת, לקח בחשבון, ובצדק, את העובדה, כי לאירוע שהתרחש בשעות הקטנות של הלילה, קדמה התפרעות של בני נוער במקום (ולא בפעם הראשונה), בה השתתפו המתלוננים או חלקם, התפרעות זו הייתה מלווה בשתיית אלכוהול, הקמת רעש וניפוץ בקבוק אחד לפחות על קיר ביתו של המשיב. עוד נלקחה בחשבון העובדה, שלמעשה לא קדם תכנון, מדובר היה בתגובה ספונטנית ורגעית מצד המשיב, ואף שהמתלוננים היו קטינים בשעת מעשה; מדובר בקטינים שהיו כבני 16 ו-17 על סף בגירות.

12. לעמדת בית המשפט קמא, העבירות שביצע המשיב, בנסיבותיהן, וכאשר שוקלים, בין היתר, גם את העובדה שאלו אינן משקפות את אורחות חייו של המשיב בכלל, את חרטתו ואת קבלת האחריות, אפשרו הימנעות מהרשעתו.

בהקשר זה, של לקיחת האחריות, יש לומר, כי למרות הדברים אותם פירט המשיב בפני שירות המבחן, שכללו הבעת צער על כך שלא נטל אחריות למעשים עוד קודם לכן וניהל את ההליך, הרי המשיב בחר להגיש ערעור על הכרעת הדין. מבלי להתעלם מן הקושי בהתנהלות זו, הרי בפתח הדיון חזר בו המשיב מן הערעור. עוד קודם לכן, בטיעוניו, חזר והדגיש בא כוחו של המשיב, כי המשיב מצטער על מה שקרה, ומתחרט על הדרך שבה פעל. לפי הסבריו, אי לקיחת האחריות במלואה נבעה מכך שההגנה סברה, כי היה על בית המשפט קמא ליתן לאירוע פרשנות שונה, תוך ראיית נקודת מבטו של המשיב, שהגיב במטרה למנוע סכנה שנשקפה לבתו בת ה-8 שישנה סמוך לחלון אליו נזרקו בקבוקי הבירה. כאמור, בסופו של דבר, חזר בו המשיב מן הערעור שהגיש על הכרעת הדין ונטל אחריות למעשיו.

13. המערערת סבורה, כי המשיב לא הראה שחלים בעניינו החריגים שנקבעו "בהלכת כתב" ובפרט לא הצביע כיצד ההרשעה עלולה לגרום לו נזק בלתי הפיך.

14. אין חולק, כי על נאשם המבקש להימנע מלהרשיעו להצביע על אפשרות שתיגרם לו פגיעה קונקרטי ממשית ולא מידתית, כתוצאה מן ההרשעה. במקרה זה, נקבע כי קיימת פגיעה קונקרטי כפולה, הן בשל כך שהמשיב הוא ספק של משרד הביטחון והן בשל הכשרתו כמורה, גם אם איננו מועסק כיום בתפקיד זה.

15. נציין עוד, כי שירות המבחן המליץ להימנע מהרשעת המשיב, לאחר שבחן את מאפייני אישיותו, הטראומות שחווה בעברו, הרקע למעשים שביצע והפגיעה, העלולה להיגרם לו כתוצאה מן ההרשעה, לרבות בהיבט סיכויי קבלתו לחברות בקיבוץ בו הוא מבקש להיקלט.

16. מתוך המסמכים שהציג המשיב, בפני שירות המבחן ובפנינו, ניתן להתרשם כי גם אם עברו הפלילי איננו שיקול מכריע ומספיק (לפחות ביחס לעבודתו עם משרד הביטחון), הרי היקף הפגיעה בו עלול להיות בלתי מידתי ומשמעותי. הדבר בא לידי ביטוי בפגיעה בתעסוקתו הנוכחית, יחד עם העדר יכולת לשוב ולעסוק במקצועו הקודם, לכך יש השלכה על סיכויי שיקומו, בפרט נוכח גילו של המשיב. לצד זאת, הוכח פוטנציאל של פגיעה בשיקומו של המשיב, בשל החשש כי הדבר יפגע בסיכויי המשיב ומשפחתו להשתלב כחברים בקיבוץ. (לעניין העדפת סיכויי השיקום על פני מיצוי הדין במקרים המתאימים, ראה ע"פ **4466/13 פורטל נ. מדינת ישראל (22.5.14) וע"פ 111/14 פלוני נ. מדינת ישראל**, בו בוטלה הרשעה בשל הצטברות של נסיבות מיוחדות).

17. שיקול הדעת בהחלטה האם להמנע מהרשעה נתון לבית המשפט הדין בהליך וישום הכללים שהותוו

בפסיקה מאפשר לעיתים להגיע לתוצאות שונות. יכול ולו ישבנו אנו כערכאה ראשונה לא היינו נמנעים מהרשעתו של המשיב, יחד עם זאת, לא שוכנענו כי אי-ההרשעה במקרה זה, מביא לסטייה של ממש ממדיניות הענישה הנהוגה אשר מצדיקה התערבותנו (ראה רע"פ 1721/12 איראשי נ' מדינת ישראל, (30/03/2014)).

18. לאור המפורט לעיל, והואיל ואף אנו סבורים כי העבירות שביצע המשיב, בנסיבותיהן וחרף חומרתן, מאפשרות הימנעות מהרשעה, לא ראינו לנכון להתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא. אי לכך, אנו דוחים את הערעור.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים, בהקדם.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"ה, 22 אוקטובר 2014, בהעדר הצדדים.

ס' דבור, שופט

י' שיטרית, שופטת

א' הלמן, שופטת,
[אב"ד]